

effectief is ook.

Peter Groenendijk
Rotterdam

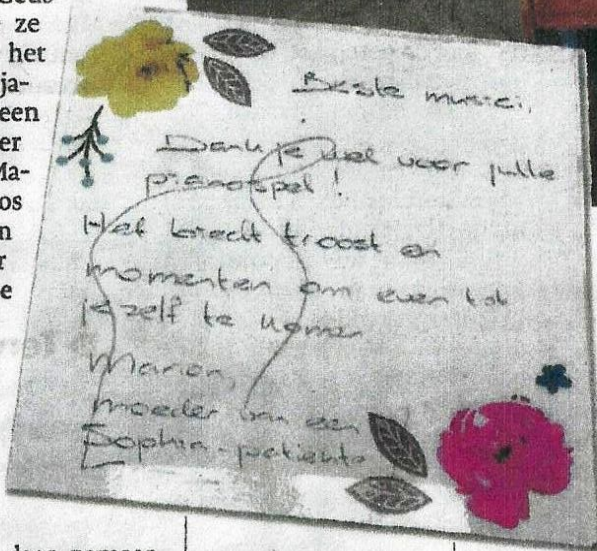
In de hal van het Rotterdamse Sophia kinderziekenhuis staat een vleugel. Hij ligt vol met kaarten en briefjes. 'Beste musici, dankjewel voor jullie pianospel!', staat op een van de kaarten. 'Het biedt troost en momenten om even tot jezelf te komen. Moeder van een Sophia-patiënte.'

Marion Lamboo-de Geus weet nog precies hoe ze zich voelde toen ze het kaartje schreef. Haar 17-jarige dochter maakte een paar verdiepingen hoger spannende uren door. Marion wandelde radeloos door de hal. En toen kroop een man achter die vleugel, waarvan ze zich al had afgevraagd waarom die daar stond. „Hij speelde een klassiek stuk, ik kende het niet. Maar het kwam zó binnen. Al die dagen van opgekropte spanning en verdriet, en ineens... stond ik daar zomaar te huilen, midden in de hal. Ik heb ademloos staan luisteren. De artsen hebben mijn dochter gered, maar die pianist heeft mij erdoorheen gesleept.”

Premier

Op steeds meer plaatsen in de openbare ruimte vind je ze: piano's waar iedereen op mag spelen. Het begon twee jaar geleden op station Amsterdam Centraal. Een idee van de NS, opgedaan in Frankrijk. De gedachte erachter: op het station kun je meer halen dan je trein. „Inmiddels hebben we op tien stations een piano staan”, zegt

▲ Een briefje van een dankbare moeder bij de piano in het Rotterdamse Sophia kinderziekenhuis.

Eric Trinthamer van de NS. En het werkt: reizigers genieten van de muziek, of kruipen zelf achter de vleugel, en vergeten terstond de irritatie over hun vertraagde trein.

Afgelopen donderdag kon zelfs premier Rutte het niet laten: hij dook achter de piano op Den Haag Centraal en speelde

een impromptus van Schubert. „Ik vond het zelf een buitengewoon geslaagde uitvoering”, zei de premier er later over. De piano's van de NS noemde hij een 'prachtig initiatief'.

Het idee van de NS heeft inmiddels school gemaakt. Want de piano voor passanten duikt op steeds meer plekken op. In Deventer staat er zelfs al eentje in een parkeergarage. „Het werkt vooral op plekken waar mensen haast hebben, of stress”, zegt pianiste Joëlle Doll, oprichter van de stichting Piamore. Die zamelt afgedankte piano's in en zet ze neer op openbare

plaatsen. „We zijn pas kort bezig, maar de aanvragen stromen binnen. Zelfs in een parkeergarage doet een piano het goed: zo'n donkere plek, waar mensen normaal alleen haast hebben, daar zie je mensen nu genieten en lachen. De eigenaar wil nu in al zijn parkings een piano. Het heilzame effect van muziek werkt overal.”

Hart

Die werking bestaat ook écht, zegt professor Hans Jeekel, emeritus hoogleraar chirurgie aan het Erasmus MC. Hij leidt de onderzoeksgroep 'Muziek als medicijn', die al drie jaar onderzoek doet naar de heilzame effecten van muziek. Die vleugel in de hal van het Sophia kinderziekenhuis is hun initiatief. Het is niet alleen een geste naar patiënten en bezoekers, maar ook onderdeel van het onderzoek. „De medische effecten zijn veel groter dan de wetenschap tot nu toe erkent”, doceert Jeekel. „Muziek doet meer in de hersenen dan elke andere prikkel. Het bereikt alle hersenen, loopt via je her-

▲ Ook in de hal van Rotterdam CS staat een piano waarop iedereen mag spelen. Het idee is komen overwaaien uit Frankrijk en krijgt veel navolging.

FOTO: JAN DE GROEN

senzenuw via je hart naar je buik. Onderweg beïnvloedt het je afweercellen, hormonen en zenuwbanen. Muziek raakt je hoofd en hart – letterlijk.”

Hij stoort zich eraan dat de medische wetenschap de werking van muziek onderschat en probeert er met onderzoek bewijs voor te vinden. Dat de NS piano's inzet om de stress bij reizigers terug te dringen, noemt Jeekel volkomen logisch. Zijn onderzoek laat al zien dat het mogelijk is dat wie naar klassieke muziek luistert met een tempo dat rond de hartslag ligt, daadwerkelijk minder stress, angst en pijn voelt. Of je nu voor een ingewikkelde operatie staat, of op een vertraagde trein staat te wachten. „De werking van muziek is reusachtig, veel groter dan we nu erkennen.”